

Inainte de alegeri.

Rodna vechi, 19 Ianuarie n. 1892.

Domnule Redactor! Ați trebui să petrecă aci câteva ceasuri. Intrebându de noutăți, mi-s'a spus, că ați toți alegătorii de deputați sunt *beți*, că i-a tractat ați noapte Artur Jelinek, deputatul jidanilor ăstui cercu, care sosi eridupă amiași cu mare tãmbãlu, și care făcã vizite Ungurilor, Românilor, Armenilor și Jidanilor alegători, invitându-i pe de serã la „aldãmașu”. Mi-s'a spus, că s'au ospetãtã tãtã noptița vre-o 60 de persoane, cu musicã, pe *spesele statului*.

Atãta spre orientare. Mai în detailu credu, că va raporta corespondentulu d-vãstrã de aci, de nu cumva dõrme și elu dusu, cu capulu sub elu, dupã tracta domnescã de ați noapte.

Eu nu am vreme sã stau dupã informațiunii, ci plecãu cu dorulu, cã la sosirea mea acasã sã afu raportu detailatã în scumpa „Gazetã”, despre ținuta Românilor din Rodna, despre care, cum am mai dîsã, mi-s'a spus, cã au fraternizatã astã noapte cu Armenii, Jidanii și Ungurii.

Cãlãtorulu.

SCRILE ȚILEI.

— 10 (22 Ianuarie.

Maghiarisarea armatei. Fõia „Sonn- und Montagszeitung” publicã o ordinațiune a ministrului comunu de rãboiu, în care se dîce, cã în urma desbaterilor din delegațiunile maghiare trecute, se decretãzã, cã toți elevii dela școale militare reale inferioare din Güns, Eisenstadt și Cașovia, precum și cei dela școale de cadeți din Budapesta, Sibiu, Pojunt și Timișõra *suntã obligãți a invãța limba maghiarã ca obiectu obligãtoru, fãrã excepțiune*. — Așadãrã maghiarisarea a intratã și în armatã. Scimã, cã pãnã acuma elevilor dela școale militare le sta în libera voia de a-și alege ori ce altã limbã din monarhiã pe lângã limba germanã. Noua ordinațiune însă impiedecã acãsta și face silã, cu limba maghiarã, elevilor. Bre, bre, departe o ducã guvernãntã noștri maghiari cu limba lorã!

Incã o crimã comisã la Ciangãi. Din Sãcele ni-se scrie: În noptea spre 6 Ianuarie c. unu românũ din Satulungul Sãcelorã re'ntorcõndu-se din Romãnia acasã, la soția și copiii sãi, cãnd era mai aprõpe de casã, *în mijloculu satului și pe-o stradã principalã a fostũ atãcatũ de vre-o cincã Ciangãi, pretinși õmeni de frunte, ba unii și membri în comitetulu comunãlã*. Aceștia l'au jefuitã pe bietulu Românũ, luãndu-i desãgii și unu napoleonu'dorũ, apoi l'au tãritũ cu ei, l'au trãntit și bãtut sdravãn. În aceeași noapte fãptuitorii au fostũ prinși și a doua dî au fostũ puși „spre pãstrare” la judecãtoria cercualã din Satulungũ. Doi dintre acești faimoși Ciangãi, la întrevenirea unortã domni din Satulungũ, au fostũ eliberați de grabã. Unulu însă dintre cei trei rãmași în închisõre, anume *Gaudi Peter* în 8 l. c. s'a spãndurãtũ cu curãea dela ciõreci de ferãsta temniței. Astfelũ acum alũ doilea Ciangãu s'a spẽndurãtũ aci pentru fãpte criminale, comise fãã de Românũ. — Avisũ d-lorũ dela Kultur-Egypt! Ore pentru acești doi mai ridicã-vorũ vre-o mãtãhalã în Sãcele? macar-cã astfelũ de õmeni n'ar trebui liberați.

Boboteza în Bucuresci. În 6 Ianuarie dîua Sf. Bobotezi, s'a ofioiatũ, ca în toți anii, serviciulu religiosũ sub presedința I. P. S. S. Metropolitulu primatã. Au asistãtã toți d-nii miniștri, corpulu diplomaticũ, d-nii miniștri strãini, autoritãțile civile și militare. Dupã serviciulu religiosũ, trupele au trecutũ în defilare înaintea d-lui ministrũ de rãboiu.

Apãrerea Dunãrei. „Magyar Hirlap” primesece din Viena scirea, cã la ordi-

nulũ ministrulu de rãboiu, unũ șeftũ altũ statulu majorũ și unũ directorũ specialistũ au fãcutũ reviste la hotãrãle sudostice ale imperiulu, cu scopũ de a putã stabili mãsura de lipsã pentru apãrerea Dunãrei la casã cãnd Rusia ar atãca Austro-Ungaria de cãtrã Dunãre. Ofițerii incredințați au fãcutũ deja raporturile asupra studiilor fãcute.

Mersulu trenulu Express-Orientũ, va fi modificãtũ cu dîua de 1 Martie n. c., așã cã distanța dela Parisũ la Constantinopole se va percurge într'unũ timpũ cu multũ mai scurtũ ca pãnã acum.

Camera deputãtorilor în Viena a primitũ în ședința de alaltãeri tratãtele comerciale cu 254 de voturi contra 42.

Fõmetea în Rusia. Organizarea refectorilor gratuite în Rusia, multũ timpũ cuprinse numai în guvernamentulu Riazan, unde locuesce contele Leon Tolstoi, se întinde pușinũ cãte pușinũ și dã pretutindenã rezultate satisfãcõtoare. La Onfa, Crucea-roșie hrãnesce dîlnicũ 1400 persoane. La Alatyř s'a instalãtũ unũ refectorũ, care va fi aprovisionãtũ de comitetulu moscovitũ presidãtũ de marele duce Sergiu Alexandrovici. La Tsaritzu, luteranii au fondãtũ unũ refectorũ pentru 100 persoane ceea ce face 1000 de persoane ajutate în acãstã localitate. Colonia protestantã stabilitã în imprejurimile Saratowului a primitũ visita delegãtorilor societãților de binefacere englese, însãrcinate d'a împãrți primele ajutõre și d'a organisa unũ serviciu de asistența pentru totũ timpul cãtũ va dura crisa.

Poporațiunea Franciei. „Journal officiel”, publicã rezultatulu numãrãri poporațiunei din Franca în anulũ 1891. Poporațiunea totalã este de 38,343,192 locuitori, deũ cu 124,289 mai multũ ca în 1886. Din aceștia suntũ strãini 1,101,798, mai pușinũ cu 13,416 ca în 1886. Numãrul locuitorilor din *Algeria*, departamentele: Alger, Oran, Constantine este de 4,124,732.

Erupțiunea a Vesuviulu. Din Roma se scrie, cã în timpulũ din urmã s'au vãduțũ curgẽndũ din Vesuvũ, masse de lavã cãtrã localitatea Atrio Cavallo.

„Societatea de lecturã” a studenților romãni din Brașovũ invitã la *ședința publicã*, ce se va ține Duminecã în 12 Ianuarie st. v. în sala cea mare a gimnasiulu. Inceputulu la orele 2½ precisũ. Ofertele marinimõse se vorũ chita pe cale publicã.

Programa: 1) Cuvẽntũ de deschidere; 2) G. Dima: Intre pãtra Detunata, esecutatũ de *corulu societãții*; 3) Shakespeare: Iuliu Cesarũ, actulu III. scena II., declamatũ de *O. Bejiũ* (Brutus), *I. Bordea* (Antonius), *I. Ionoviciũ*, *O. Vasũ*, *P. Givulescu* și *C. Dure* (cetãțeni); 4) Fõrster: Ce dulce (valsũ), esecutatũ de *orchestra societãții*; 5) Haiducii, disertațiune de *T. Eremia*; 6) Humpel: Norũ, de vijeliã, solo, baritonũ, cãntãtũ de *C. Comanescu*; 7) D. T. Sperãntã: Jidanulu cãlare, declamatũ de *Iord. Popoviciũ*; 8) G. Dinicu: Sãrba popilorũ, esecutatũ de *orchestra societãții*.

Cutremurũ de pãmẽntũ. Se scrie din Vasvãr (Ungaria), cã în 19 Ianuarie noptea s'a simțitũ acolo cutremurũ de pãmẽntũ inșoșitũ de o detunãturã. Pagubele nu suntũ mari și nu s'au dãrimãtũ decãtũ douã cupõtoare.

Dimisiunea cardinalulu Rampolla. Se scrie, cã cardinalulu Rampolla a rugãtũ pe Papa, ca considerãndu-i bẽtrãnețele și bõla de care suferã, sã-lũ demisioneze din postulũ de secretãrũ papãlũ. Papa încã nu i-a primitũ dimisia.

Unũ mare incendiu a isbucnitũ alaltãeri la Roma pe piața Spaniei. Pagu-

bele se urcã la 2 milioane. Victime nu suntũ.

Logodnã. Suntemũ informați, cã d-lũ *Ioanũ Anușca*, profesorũ la liceulu din Cãlãrași, și-a incredințãtũ de fiitõre soția pe d-șõra *Letiția E. Moldovanũ* din Blașiu. Sincerile nõstre felicitãri!

Din congregațiunea comitatulu Carașu-Severinũ.

Carașu-Severinũ, Ianuarie 1892.

Congregațiunea extraordinãrã a comitetulu Carașu-Severinũ, ținutã în 15 Ianuarie n. a devenitũ interesantã prin cuvẽntulu resolutũ alũ membrulu *Coriolanũ Brediceanu*, desvoltãtũ dupã ceterã rescriptulu prea înaltũ prin carele dieta nouã e convocãtã pe 18 Februarie a. c. Eãtã vorbirea d-lui Brediceanu:

Rescriptulu preãgrațiosũ alũ Majestãței Sale, prin care se convocã dieta nouã și se provõcã guvernulu a dispune alegerile generale, ilũ primimũ cu celũ mai profundũ simțemẽntũ de lealitate, cãci nu põte fi în viața constituționalã mai sublimũ, mai înãlțãtorũ actũ, decãtũ cãnd unũ factorũ alũ legislațiunei, Monarchulu, invitã poporulũ a-și alege reprezentãntã în legislațiunea țerei. E mai presũ de tãtã indoiãla, cã Majestatea Sa voesce a cunõce adevãrata voințã a poporulu, erã poporulũ numai așã iși põte manifesta voințã sa adevãratã, decã alegerile suntũ libere.

Experiența din trecutũ însă ne invãțã, cã poporulũ prin nenumãrate mijlõce nelegale, a fostũ opritũ a alege liberũ. S'au sciricõtũ lipsele fiã-cãruia și cu favoruri, cu intimidãri au fostũ siliți a se abate dela voințã lorã liberã, erã cei neinficați au fostũ induși într'o listã a proscrișilor și persecutați neintreruptũ.

Cele mai juste plãnsõri în contra abuserilor dela însuși actulu de alegere au fostũ respinse sub cele mai volnice proteste.

Astũ modũ nu va afla Majestatea Sa voințã adevãratã a poporulu.

Și de prezentũ poporulũ nu outẽzã a se mișca de frica puterei statulu — dër fișpanulu chiamã fibirãii, face cu ei candidãri (pentru Caransebeșũ), funcționarii alergã în tãte pãrțile și acestea suntũ simptome, cã și de astãdatã alegerile se vorũ efectui sub presiunea ilegalã a puterei de statũ.

Astũ modũ dorulu Majestãții Sale și a patriei, de a vedã în legislațiune pe adevãrații reprezentãnti ai poporulu, nu se va implini, ce nu põte fi demnũ nici pentru cei aleși, cãci nechiãmați suntũ cei ce nu suntũ eflusulu voinței libere a poporulu, manifestate în libere alegeri.

Vouã decã, în a cãrora mãnã s'a pusũ puterea de a conduce alegerile, — Ilustrații Sale D-lui fișpanũ, d-lui viceșpanũ, fibirãilor și tuturorãmploiașilor administrativi și de statũ, — Vẽsunã cuvẽntulu preãgrațiosulu Monarchũ, ca sã faceți, ca alegerile sã fiã libere și rezultatulu lorã adevãrata espresiune a poporulu.

Chiar guvernulu țerei a recunoscutũ, cã pe lângã abuserile din trecutũ, nu esistã manifestare liberã a voinței poporulu, de aceea a prezentãtũ dietei proiectulu de lege pentru jurisdicțiunea Curiei în meritulu actelorũ de alegere, în care au fostũ inșirate, ca casuri de anulare a alegerilorũ, mai tãte abuserile comise pãnã acum publice.

Dër și acestũ proiectũ de lege a rãmasũ neincheiatũ, prin urmare nici în praesa din trecutũ, nici în ținuta guvernulu în prezentũ nu avemũ nici o garanția, cã alegerile vorũ fi libere, erã la tentațiunii, demoralisãri și persecuțiunii a espune poporulũ, nu ne ertã consciința.

Nu puneți însă consciința drepturilor nõstre și rãbdarea poporulu, neintreruptũ la probã, ci faceți precum cuvẽntulu preãgrațiosulu nostru Monarchãșteptã, precum adevãratulu patriotismũ vẽdictãzã; altcum cu inima adẽncũ intris-

tãtã trebue sã declarãmũ, cã ni-se face imposibilũ a pãși la urna alegeri, precum suntemũ poftiți de Majestatea Sa.

Cu acestea terminãndũ d-lũ Brediceanu, se ridicã fișpanulu și dîse, cã nu e nici loculu, nici timpulũ de gravamine politice; cine va fi vãtãmatũ cu ceva, protesteze.

D-lũ C. Brediceanu luã din nou cuvẽntulu și arãtã unguresce pe largũ, cã e tocmai loculu și timpulũ a dovedi țerei lumei și Monarchulu, cã nu se iau în socotințã drepturile poporulu și voințã legei, ca alegerile sã fiã libere.

Scandalũ mare în camera francezã.

În ședința dela 19 Ianuarie n. c. a camerei franceze s'a întẽmplatũ unũ mare scandalũ, care dupã telegramele sosite din Parisũ s'a petrecutũ astfelu:

Deputãții boulangiști Lejenne și Laur au anunțãtũ, cã vorũ face interpelare în afacerea invinuirilorã indreptate în contra ministrulu *Constans*. Se nãscũ de-aci o discusiã viuã. Unii susțineau, cã decã ministru președinte respingã discutiunea, atuncã mai mulți deputãți potũ sã cerã trecerea la ordinea dîlei. Deputatulũ Laur protestãzã în contra acestei teorii, dîcẽndũ: Decã veți vota acãsta, atuncã acoperiți pe ministrulu *Constans*, care încã de multũ e inferatũ de opiniunea publicã.

Ministrulu *Constans* se repede atuncã indignatũ spre tribuna vorbitorulu și trase *deputatulũ Laur douã pãlmi rãsunãtoare*. Laur voi sã-i dea și elũ, dër servitorii și deputãții intervenirã. Stãnga aplaudã, președintele suspendã imediatũ ședința. Deputatulũ Laur pãrãsi sala între fluierãturi și strigãte batjocurõtõre.

Deputãții au rãmasũ în salã lãrmuindũ. Republicanulu *Delpêche* trase o palmã deputatulũ boulangistũ *Castellein*.

În culvarele camerei se ivirã scene turbulente. *Delpêche* schimbã vorbe vehemente cu martorii deputatulũ *Castellain*, așã încãtũ dupã ce se duelã cu *Castellain*, se duelã și cu secundãntã acestuia. Unũ dîaristũ pãlmui pe deputatulũ boulangistũ *Boudeau*.

Camera esaminã faptulũ acesta și declarã, cã ordinea afacerilorũ nu põte fi aplicãtã asupra lui *Constans*, care este senatorũ. *Constans*, cãnd a intrãtũ în salã, a fostũ primitũ cu aplause. Elũ iși cerũ scuse. Moțiunea s'a primitũ cu 438 voturi contra 44.

Discursulu deputatulũ Dr. Țurcanũ

rostitũ în ședința dela 17 Decemvree 1891 în dieta austriacã.*)

Nu potũ înțelegã nici aceea, ce felũ de cercetãri au pututũ fi anume acele, pe basa cãrora dl. ministru crede, cã de abia se põte conta, ca numãrul fetelorũ, cari se gãsescã astãdĩ în școala superiõrã orãșenescã, sã se inmultescã considerabilũ prin o afluențã dela țerã. Eu din potrivã potũ sã-mã esprimũ cu tãtã liniștea asigurãrea, cã atuncã, cãnd în Cernãuți se va înființa școala superiõrã de fete proiectãtã, în care, dupã planulu de invãțãmẽntũ, prezentãtũ deja ministrulu de cãtrã Consistorũ, instrucțiunea se va face în amẽndõu limbã ale țerii, — atuncã, dîcũ, îndesuirea elevelorã dela țerã la acestũ institutũ de crescere doritũ de toți și corãspundẽtorũ esigențelorũ confesionale și naționale are sã fiã desigurũ așã de mare, cã s'ar putã nasce încã și neesitatea, de-a reduce primirea elevelorã la unũ numãrũ corãspundẽtorũ cu localitãțile lui, așã cã põte multe eleve, ce vorũ sã se înscrie mai tãrziu au sã fiã refuzate din cauza localitãțilorã insuficiente. Cãci, d-nii mei, decã se are în vedere, cã preoțiunea gr. or. din Bucovina e cãșãtoritã și de multe-ori impõvoratã cu familiã numãrosã, așã cã mulți dintre cei 400 preoți mirenți, potũ sã presente, cãte patru, cincã, chiar șese fete capabile de cultivãre, cã mai departe invãțãtorii, cari aparținũ în partea cea mai mare confesiunei gr. or. și naționalitãții romãne, sãu rutene, apoi funcționarii, boerimea, advocãții și alte pãturi sociale mai înalte și mijlociã suntũ avise la acestũ sigurũ institutũ de crescere corãspundẽtorũ cerințelorũ lorũ confesionale și naționale, — nu ar avã sã mai încãpã nici o indoiãla, cã numã-

*) Urmare din nr. 3 alũ „Gaz. Trans.”

...ul elevilor, ce frecventă acum școlile de fete comunale se va înmulți la acestu institut de creștere în modu considerabil și că, decă înaltul guvern se gândesc serios la cultivarea intelectuală mai înaltă a tinerimei de sexu femeescu din Bucovina, conducerea de instrucțiune nu va refusa a ține cont și de pretențiunile credincioșilor greco-orientali de naționalitate rutenă.

Trecându la altu doilea punct, trebuie să declar că, pentru fie-cine, care cunoșce raporturile de locuințe din Cernăuți, trebuie să fiă straniu observarea d-lui ministru, dîcîndu (cetesce): „Că ar fi peste putință, de a ține într'o școală cele 138 eleve de religione greco-orientală din cauză, că raporturile de locuințe ale părinților acestor fete nu ar permite așa ceva!”

Domnilor! Decă raporturile de locuințe din Cernăuți permit, ca 600, 700 și 800 de elevi să fiă într'unu gimnasiu, 500—600 elevi într'o școală reală superioară și mai multe sute de eleve într'o școală comunală de șese clase, de siguru nu mai pôte încapî indoielă, că și cele 138 eleve, cari aru cerceta școla de fete, chiar și în casul, că numărul lor s'ar urca la 300 s'eu 400, nu ar ajunge de locu în perplesitate din cauza raporturilor de locuințe. Cu atătu mai puțin pôte să fiă îndreptățită grija esprima de d-lu ministru, că la o urcare a frecvenței dela țera a școlii proiectate de aceea nu se va pută conta, pentru-că deoparte cheltuielile pentru întreținerea fetelor în Cernăuți ar fi prea mari și de altă parte pentru-că există greutăți însemnate în ce priveșce plasarea fetelor de acestă estate în familii bizuite din capitala țerii.

Domnilor! Decă se ia în considerare, că pe lângă trebuința pretutindenea adencu simțită a populațiunii greco-orientale pentru cultivarea intelectuală mai înaltă a tinerimei sale, pe lângă lipsa actuală a unui institut de creștere corespunzătoru cu acestă trebuință, cei mai mulți preoți, învățători, funcționari și alte stări mai înalte și cultivate dela țera, spre a face cu putință o educațiune mai înaltă a fetelor lor, sunt nevoite a-și ține în casele lor învățători proprii și guvernante cu cheltuieli enorme, ori ași trimite ficele în convictele din Ardeal și din România, — înființându-se institutul de creștere proiectat în Cernăuți, cheltuielile pentru întreținerea fetelor lor desidur se vor reduce, necum se se sporăscă; de altă parte ar fi unu testimoniu rușinător și pentru locuitorii capitalei țerii, decă s'ar afirma, că de abia ar fi cu putință a plasa liniștitu în acestu orașu cu o populațiune de 55 mii locuitori 300 s'eu chiar 400 de fete pela familii bizuite.

Celū puțin eu, care cunoscu raporturile familiare și de moralitate în Cernăuți, trebuie să protestezu cu totă hotărîrea în contra unei asemenea presupunerii și să afirmu cu bizuință, că în Cernăuți, unde afară de multe soții cinstite de preoți, de funcționari și de burghezi, apoi de învățători și de soțiile acestora, trăiesc preste 50 de preotese veduve, cari prin întreținerea și creșterea elevelor incredințate lor și-aru îmbunătăți existența, în Cernăuți dîcî, e cu multu mai ușor a plasa unu număr mai mare de fete mari și de eleve în familii bizuite, decătu într'unu orașu mare, ca Viena. Dér de cea mai mare importanță și demnă de o apreciere amănunțită e acea declarațiune a d-lui ministru de instrucțiune, prin care rezoluțiunea prezentată de mine și acceptată aprupe unanimu de către înalta casă se presentă din capul locului ca inescutabilă, înțelegu declarațiunea, că pentru înființarea unui institut confesionalu nu se pôte contribui din resursele statului.

Domnii mei, acestă e o declarațiune în adevăr ciudată. Pentru tôte poporele din monarhia, aparțină ele ori-cărei confesiuni recunoscute de stat, s'au votat aici în casa acestă, pentru scopurile lor culturale și școlare, sume enorme din vistieria statului, la care contribuie și Bucovina cu partea ei. Numai pentru populațiunea greco-orientală, care face aprupe patru din cinci părți a întregii populațiuni din Bucovina, numai pentru acestă nu pôte să fiă admisibile cheltuieli din resursele statului în scopul înființării unui institut reclamatu de esigențele confesionale și naționale? După budgetul statului de față, după cum am dovedit-o la începutu... (Neliniște).

Vicepreședintele: Mă rog de puțin liniște, căci nu sunt în stare să înțeleg, decă d-lu oratoru vorbeșce s'eu nu la obiectu; noi vorbim decă despre legea financiară.

Deputatul Dr. Turcanu (continuând: . . . se cheltuesce pe s'ema scopurilor culturale și școlare evanghelice ale regatelor și țărilor reprezentate în camera peste o jumătate de milionu din resursele statului, precănd pentru scopurile culturale și școlare gr.-or. ale Bucovinei nu se contribuie nici unu creștaru din s'ouletul statului; din contra fondul religiosu gr.-or. din Bucovina — după cum am expus deja în ședința a 63-a dela 5 Noemvre a. tr. — contribuie pentru susținerea institutelor ce aparțin statului și țerii o sumă de 180,000 fl. la anu, ba acestă fondu vine la timp de lipsă în ajutoru statului, și consistorul gr.-or. din Bucovina, în devotamentul s'eu patrioticu pentru Preainaltul tron și pentru patriă, pe baza unei hotărîri unanime dela 21 Maiu 1859, a renunțat cu aplecare spre jertfă la satisfacerea cerințelor culturale și școlare ale dieceșii și a oferit cu cea mai mare plăcere unu milionu de florin din fondul religiosu gr. or. alu Bucovinei în scrisuri fonciare ale acestui fondu pe s'ema scopurilor de înarmare și de resboiu, ér la anul 1866 a depus 100,000 fl. în aoleași scopuri ale statului pe altarul patriei comune, și acestă ofertă patriotică a fostu aprobatu prin Preainaltul autografu alu Majestății Sale apostolice dela 11 Mai 1859, respective prin rezoluțiunea Preainaltă din 8 Iunie 1866 și consistorului gr. or. din Bucovina și tuturor membrilor consistoriali s'a adus la cunoștința specială plăcerii Preainaltă pentru credința și aderența lor plină de jertfă către Preainaltul tron și patriă comună.

(Va urma).

Unu țipet de durere alu Slovacilor.

(Fine.)

Slovacii numărau, cu totă asuprirea maghiară, cu ocasiunea recensământului, 1,800,000 suflete și ei formăză populațiunea compactă a nordului și nord-vestului Ungariei.

Și aceste 1,800,000 de suflete — în realitate însă numărul lor e mai mare — n'au nici unu singuru reprezentant în dietă, ei nici nu cutăză să încerce să ia parte la alegeri, decă nu voșosă se se espună pericolului de a fi șicanați, maltratați, ba chiar alungați cu bajoneta dela urna de alegere!

Acestă este multu lăudata libertate maghiară! *Extra Hungariam non est vita!* Șovinismul maghiaru năpădesce cu furia în contra naționalităților de dincolo de Leita...

Diarul „Politik“ continuă apoi: Cei mai deplânsu din Ungaria sunt însă Slovacii, cari sunt tractați de către Maghiari ca proscriși, în înțelesul celu mai strîns alu cuvîntului.

Manifestul Slovacilor declară, că partida națională slovacă păstrează față de regele apostolicu alu Ungariei fidelitate neolătită și intimă alipire la străvechia lor patriă maghiară, ea declară că recunoșce pozițiunea de stat a statului ungaru, că respectă legile monarchiei. Și nu este nici celū mai micu motivu, se se îndoiăscă cineva de adevărul acestor declarațiuni. Cu tôte acestea însă, poporul slovacu este prigunit și persecutat de maghiari în modul celū mai neaușit. În tôte afacerile lor v'edă numai trădarea față de statul maghiaru și tôte le folosesc pentru nouă persecuțiuni. Reuniunea „Matice“, întemeiată cu mari jertfe, alu cărei scopu a fostu răspîndirea culturii în popor și a literaturii slovace, a fostu desființată în anul 1875 sub pretextu de „propagandă slavă“, ér averea ei, strînsă cu mare muncă, a fostu simplu confiscată și întrebuințată pentru scopuri de maghiarizare, cele trei gimnasilor slovace au fostu desființate, școla populară slovacă a fostu secestrată, numele localităților slovace au fostu maghiarizate și constituțiunea sinodală a fostu schimbată în favorul Maghiarilor, pentru ca să paralizeze pe slovaci și pe tărîmulu bisericesc.

Nu e nici unu păcat, care s'eu nu-lu fi comis Maghiarul față cu acestu s'ermanu popor și celū mai detestabilu între acestea este înființarea de cuiburi de

maghiarizare, în care copii frageți sunt desnaționalizați cu violență. Până când va mai dura acestă procedere rușinosă a Maghiarilor?

Numita f'oiă citeză apoi păreriile unui germanu asupra politicei „naționale“ maghiare, și încheie cu cuvintele:

„Durere însă, că nu sunt de locu semne, că Maghiarii se se gândesc să apuce pe altă cale. Țipetul de durere alu poporelor prigonite și mai cu s'ema alu Slovacilor nu va suna înzadar, căci elu va afla r'esunetă în totu loculu, unde există unu simțu pentru drept și dreptate, unu simțu pentru umanitate. Ei voru afla simpatii, cari îi voru iutări în suferințele lor și le voru nutri speranță, că odată totuși va suna ora eliberării de sub jugul apăsătoru de astăzi!”

Cunoscutul publicist slovacu Hurban Vajansky într'un articolu din „Narodny Novine“, de-asemena se ocupă cu manifestul electoralu alu Slovacilor din Ungaria. Éta ce dîce:

„Comitetul centralu electoralu s'a pronunțat și de astă-dată pentru manifestul diu 1884, care a fostu decretat atunci de către adunarea generală a patrioților slovaci. Ei ce e dreptu, l'ar fi putut schimba prin convocarea din tôte părțile a bărbaților de încredere, dér pentru ce? Raporturile și condițiunile nu numai, că nu s'au ameliorat, ci încă au devenit în tôte privințele mai rele. Putem susține fără t'ema, că la noi nu poporul alege, ci mai întâiu comisiunea de consriere, alu doilea presiul electoralu. Față de imposibilitatea absolută psihică, ca pe cale legală să ajungă la unu mandat, ar fi păcatu pentru unu om cum se cade să-și espună numele s'eu suspiționărilor și injurărilor, ar fi păcatu, să t'arești poporul la urnă, care și-a perdut curățenia ei și astfel în modu mediatu se fit cauza demoralizării bunului nostru popor. Prin pasivitatea ei, partida slovacă a eliberat ținuturi întregi de murdăria mituirilor, de mâncările electorale și de alte escese. Decă nu în altu modu, celū puțin însu-și meritulu negativu cântăresce mai multă, decătu tôte vorbirile ce le rostesc în dietă deputațiunile din Ungaria nordică.

Pentru unu slovacu are însemnătate numai stindardul libertății, numai unu stindard e demnu de jertfă, de strapațe și de agitare electorală, și acesta e stindardul unei partide curat slovace, acesta este unu programu naționalu, unu programu alu poporului. Și decă nu e permis, să desfășurăm acestă stindardu, atunci de ce se mai părăsim casele noastre și se mergem la alegeri, în acestă timp de influență. Să ne garanteze, că legea va apăra și programul nostru, că nu vom sta cu elu în afară de ori ce lege, atunci și noi vom fi activi în alegere. Până atunci însă va rămâne pentru noi cuvîntul „constituționalismu“ o vorbă golă și fără nici o însemnătate! Și tăcerea își are importanța ei!”

Conferențe literare în Arad.

Invitare. Din însărcinarea onorifică, ce am primit-o dela direcțiunea asociațiunii naționale aradane, subscriși aducem la cunoștința on. publică, că ni-a succedut a staveri unu ciclu de conferințe literare, cu program variat și destul de bogat, după cum se vede mai jos.

Totu-odată avem onora de invita la aceste conferințe pe totu Românulu carele are cătuși de puțină bunăvoință către dezvoltarea școlii superioare de fete române cu internatul din Arad.

Bilete de sezon se pot procura pe lângă taxa de 3 fl. v. a. dela d. Dr. Georgiu Plopă, secretarul reuniunii femeilor române din Arad și provincii, precum și dela d'omnele membre ale comitetului reuniunii, s'eu și s'era la cassă.

Conferințele se voru ține în aula seminarului diecesan, s'era la 6 ore, în Duminecele arătate în program.

Arad, la s'erbătorile nascerei Domnului 1891.

Teodoru Ceotea. Dr. Petru Piposiu. Dr. Traianu Puticiu.

Programa conferințelor literare aradane de către Asociațiunea națională aradană pentru cultura poporului român:

1) Duminecă în 24 Ianuarie n. prelege: Augustinu Hamșea, despre „religiune ca factorul principalu de producțiune“.

2) Duminecă în 31 Ianuarie n. prelege: Dr. Petru Piposiu, despre „elementul naționalu în educațiune“.

3) Duminecă în 7 Februarie n. prelege: Teodoru Ceotea, despre „pămintu ca predilect alu forțelor naturale“.

4) Duminecă în 14 Februarie n. prelege: Ioan Petranu, despre „direcțiunea populară în literatura română“.

5) Duminecă în 21 Februarie n. prelege: Romulu Nestoru, despre „femeia, ca factoru în civilizațiunea poporelor“.

6) Duminecă în 28 Februarie n. prelege: Dr. Ioan Sucu, „despre Georgiu Barițiu ca istoricu român modern“.

7) Duminecă în 6 Martie n. prelege: Dr. Traianu Puticiu, despre „sfinții părinți ca pedagogi“.

8) Duminecă în 13 Martie n. prelege: Dr. Georgiu Plopă, despre „Libertate“.

DIVERSE.

Inelul de credință. Pentru ce se p'ortă inelul de credință pe degetul alu patrulea dela mâna stângă și acceptat și inelul de credință în tôte țările creștine? Răspunsul la acestă întrebare e: Inelul de credință nu e alta decătu semnul sclavagiului și de aceea ilu p'ortă pe degetul celū mai slabu ca și ați să-i afirme însemnătatea; de aci vine apoi, că la poporele latine l'a purtat numai femeia. După unu scriitoru român, purtarea inelului de credință a fostu o datină egiptenă, pe care mai târziu a acceptat-o Grecii și Romanii. Egiptenii cei vechi însă purtau inelul pe degetul alu patrălea dela mâna stângă din motivul fiindu-că credeau, că o v'ea a acestui degetu e în nemijlocită legătură cu inima. Asta d'era e originea inelului. Ar putea întreba cineva, că pentru ce nu s'a alesu pentru acestă scopu degetul arătoru? Intre acestia sunt Evreii, și de aci vine, că episcopii p'ortă inelul pe degetul arătoru dela mâna dreaptă. În Germania p'ortă inelul de credință înainte de cununiă pe mâna stângă, ér după cununiă pe mâna dreaptă. Preotul bisericei grecesci pune miresei inelul pe degetul alu patrulea dela mâna dreaptă. În Spania nu punu mare prețu pe inelul de credință. Raru ilu p'ortă și totdeuna ilu punu pe degetul alu patrulea dela mâna dreaptă.

Dreptatea Șahului Persiei. O hoție din cele mai îndrăzneșe, repede și sumaru pedepsită, a pricinuit o mare emoțiune la Teheran. Intr'una din camerele private din palatul lui Nassred-din, alături cu museul Șahului, se află unu scaun de aur masiv, împodobit cu pietri prețioși de unu prețu fabulos. Acum vre-o 16 zile, Șahul intrăndu în acestă sală, observă că scaunul era schiopu de unu picior și că mai multe pietri lipsiau. Hoția se ridică la vr'o mii de franci. Furios de atăta îndrăsnelă, Șahul ohiămă pe fiul s'eu Naib-es-Saltan și-i porunci să facă o anchetă și să aresteze pe toți slujbașii palatului. În casu de-a nu se descoperi hoțul toți slujitorii, cari aveau mai dese-ori drumu prin acea sală, să aibă capul tăiat. După o anchetă fără rezultat și hotărîtu ca trei păzitori și doi servitori să fiă uciși. Naib-es-Saltan totuși nu se putea hotărî să dea morții pe nisce vechi servitori și asupra cărora nu se descoperia nici o vină. De aceea amănă pedepsa și începă o nouă anchetă. Intre servitorii cercetați i atrase mai cu s'ema atenția unu băiatu de 16 ani. Turburarea lui, când răspundea la întrebările ce i-le punea, nisce rani prospete ce avea la mâna schimbară bănelile în siguranță. În fine băiatul mărturisă că elu era hoțul și că nu avea nici unu partașu la acestă hoție. Sâmbăta trecută, doi călăi, escortați de unu pluton de cavaleriă și purtându unulu capulu, celălaltu trupulu hoțului decapitat, percurgeau stradele Teheranului pentru a arăta locuitorilor înspăimîntat cum scia Șahul să pedepsească pe rău-făcătorii, ce îndrăzneau să se atingă de bunurile lui. („T.“)

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu. Redactor responsabil: Gregoriu Maloru.

Cursul la bursa din Viena

din 21 Ianuarie a. c. 1892

Cont de aur 4%	167.90
Cont de hârtie 5%	102.65
Imprumutul căilor ferate ungare	
aur	119.-
dto argint	99.40
Amortizarea datoriei căilor ferate de	
Acțiunile băncii austro-ungare	1056.
Acțiunile băncii de credit ungar.	334.70
Galben împărătesc	5.59
Napoleon-d'or	9.39

Mărci 100 imp. germane	18.02 1/2
Londra 10 Livres sterline	118.15
Despăgubirea pentru dijma de vin	
unguresc	139.75
Imprumutul cu premiul ungueresc	139.75
Losurile pentru regularea Tisei și Se-	
ghedinului	132.25
Cont de hârtie austriacă	92.25
Cont de argint austriacă	93.96
Cont de aur austriacă	110.50
Losuri din 1860	141.25
Acțiunile băncii de credit austr	279.50
Banuri croato-slavone	105.

Dela comitetul central electoral al comitatului Brașov.

Nr. 5—1892 751,3 2

PUBLICAȚIUNE

Deoarece Maiestatea Sa c. și r. apost. a binevoit a conchema cu prea înaltul rescript din 5 Ianuarie a. c. dieta viitoare pe 1892—1897 pe 18 Februarie a. c. și deoarece Escelența sa d-lă ministru de interne prin emisul din 5 Ianuarie a. c. Nr. 432—I ca termină pentru alegerile dietale comune, a hotărît ună termină de 10 zile din 28 Ianuarie până în 6 Februarie inclusivă a. c. de aceea subscrisul comitet central electoral a determinat ziua de 30 Ianuarie ca ziua pentru alegerile, ce sunt de a se îndeplini în ambele cercuri electorale, supuse acestui comitet central electoral, pe baza §-lui 57 art. de lege XXXIII din anul 1874.

Pentru conducerea alegerii și pentru adunarea voturilor s'au emis următoarele comisuni:

In cercul I electoral, cu locul de alegere în Herman:

- Carol Schnell de președinte,
- Wilhelm Schmidts de vice-pres.
- Petru Horvath de secretar,
- Ion Gavrusiu de secretar loțiitor,
- Stefan de Domokos de secretar loțiitor.

In cercul II electoral, cu locul de alegere Ghimbav:

- Dr. Henric Herell de președinte,
- Carol Bolesch de vice-președinte,
- George Nicolaus de secretar,
- Ion Merthes de secretar loțiitor,
- Paul Meedt de secretar loțiitor.

Pentru darea voturilor cu referința la singuratecile comune s'au statorit următorul șir:

In cercul I electoral:

- 1. Herman.
- 2. Sânpetru.
- 3. Preșmer.
- 4. Purcăreni.
- 5. Zizin.
- 6. Târlungeni.
- 7. Satlungu.
- 8. Cernat.
- 9. Turcheșiu.
- 10. Bacfalau.

In cercul II electoral:

- 1. Ghimbav.
- 2. Cârșian.
- 3. Rășnov.
- 4. Vulcan.
- 5. Codlea.
- 6. Hălciu.
- 7. Nou.
- 8. Crisnav.
- 9. Bodu.
- 10. Feldiara.
- 11. Rodbav.
- 12. Măieruș.
- 13. Apața.

Alegerea se începe la 30 Ianuarie a. c. 8 ore dimineața (după timpul de rând). Fiecare care alegător cercul poate recomanda candidații dietali, această recomandațiune trebuie să se dea în scris președintelui pentru alegeri, sau în ziua dinainte de alegere, sau la o jumătate de oră după începerea alegerii.

Dacă președintele pentru alegeri ordonă votarea în sensul legii, atunci aceea începe dimineața la 9 ore.

Votarea se face public și nominală măsurată § lui 75 art. de lege XXXIII din anul 1874 și §§-lor ce stau în legătură cu acesta.

Ceea ce se aduce la cunoștința tuturor a ceea ce observațiune, că alegerea se va efectui în casa comunală al respectivului loc de alegere, și că este oprită a veni la alegere cu băte seu arme.

Din ședința comitetului central electoral al comitatului Brașov, ținută în 16 Ianuarie 1892.

Julius de Roll m. p. vice-comite, președinte al comitetului central electoral. Dr. Frideric Jekel, protonotar titular, ca actuar.

Pilulele pentru curățirea sângelui

mai nainte numite „Pilule universale“ ale lui

I. PSERHOFER

merită cu tot dreptul numirea din urmă, deoarece în faptă sunt foarte multe bôle, la cari aceste pilule a probat efectul lor escelent.

De mai multe decenii sunt aceste pilule lăpte și puține familii se vor afla la cari ar lipsi o mică proviziune din acest medicament de casă escelent.

S'au recomandat și se recomandă de către mulți medici aceste pilule ca medicament de casă, cu deosebire în contra tuturor suferințelor, ce provin în urma relei mistuirii și constipații, precum: perturbarea în circulațiunea feriei, suferința de ficat, slăbirea mațelor, colica cu vânturi, congestiune la creeri, haemorhoide (vina de aur) ș. c. l.

Prin proprietatea lor purificătoare de sânge au cu deosebire bună efect asupra anemiei și asupra bôlelor ce isvorăsc din acesta, precum: gâlbănare, dureri de cap nervose ș. a. m. Aceste pilule purificătoare de sânge lucrează așa de ușor, încât nu pricinuesc nici cele mai mici dureri și pentru aceea le poate folosi și cele mai slăbite persoane, chiar și copii fără nici o temere.

Aceste pilule purificătoare de sânge se prepară veritabile singuri numai în farmacia „zum gold. Reichsapfel“ a lui I. Pserhofer, Singerstrasse Nr. 15 la Viena, și costă o cutiă cu 15 pilule 21 cr. v. a. Ună sulă cu 6 cutii costă 1 fl. 05 cr., trimițându-se nerancat cu rambursă 1 fl. 10 cr. Dacă se trimite suma banilor înainte, costă ună sulă cu pilule 1 fl. 25 cr. inclusive francare, 2 suluri 2 fl. 30 cr., 3 suluri 3 fl. 35 cr., 4 suluri 4 fl. 40 cr., 5 suluri 5 fl. 20 cr., 10 suluri 9 fl. 20 cr. Mai puțin de ună sulă nu se poate espeda.

N. B. În urma lăptirii lor celei mari, se imităză aceste pilule sub diferite forme și numiri, de aceea se face rugarea a cere anume **Pilule purificătoare de sânge ale lui I. Pserhofer** și numai acelea sunt veritabile, a căror instrucțiune pentru folosire este provădită cu iscălitura I. Pserhofer, și cari portă pe capacul cutiei totă aceeași iscălitură în colere roșă.

Dintre nenumăratele scrisori, prin cari consumenții acestor pilule mulțămesc pentru redobândirea sănătății după cele mai varii și grele bôle, lăsam să urmeze aci puține numai, cu observarea, că ori-cine a întrebunțat odată aceste pilule, le recomandă mai departe.

Schlierbach 22 Octomvrie 1888.

Stim: D-le: Subsemnatul mă rog a-mi mai trimite 4 suluri cu pilule purificătoare de sânge cari în adevăr sunt foarte folositoare și escelente.

Cu distinsă stimă Ig. Neureiter, medic.

Hrasche lângă Plödnik 12 Septemvrie 1897.

Stim. D-le: A fost voința lui D-deu, că pilulele D-v. au ajuns în mâinile mele, și rezultatul dela acestea îi atribui D-v: Mă răcisem în patul de leasă astfel încât nu mai puteam lucra și așa fi sigură deja m'ar fi răcisem în m-ară fi scăpată minunatele D-v. pilule, D-deu se Vă binecuvintese de mit de ori. Am confiența, că pilule D-v. mă vor face de totă sănătoasă, așa precum a folosit și altora.

Theresia Knif.

Wiener-Neustadt, 9 Decemvrie 1887.

Stim. D-le: În numele mătușei mele de 60 ani îmi exprim cea mai călduroasă mulțămire. Dăna a suferit 5 ani de catarul la stomach cronic și de apă. Vieta îi era un chin și se credea deja de perdută. Prin întâmplare a că-

pătat o cutiă cu escelentele D-v. Pilule purificătoare de sânge, și după o întrebunțare mai îndelungată s'a vindecat.

Cu distinsă stimă Iosefa Weinzettel.

Eichengraberamt bei Gfühl. 27 Martie 1889.

Stim. D-le: Subsemnatul mă rog a mai trimite 4 suluri cu pilulele D-v. în adevăr folositoare și escelente. Nu potă întrelasa fără ca să Vă exprim recunoștința mea în privința valerei a acestor pilule, și le voi recomanda unde numai se va putea tuturor suferințelor. Vă autorizez, ca această a mea mulțămire să o folosiți după plac și pe cale publică.

Cu distinsă stimă Ignaz Hahn.

Gotschdorf bei Kohlbach, Oestr. Schlesien.

8 Oct. 1888.

Stim. D-le: Vă rog a-mi trimite ună sulă cu 6 cutii din pilulele D-v. universale purificătoare de sânge. Numai minunatele D-v. pilule am să mulțămesc, că am scăpat de o suferință de stomach, care m'a chinat 5 ani. Aceste pilule m'are să-mi lipsescă nici-odată și exprim prin acesta mulțămirea mea cea mai călduroasă. Cu cea mai mare stimă Ana Zwickl.

dela W. Ottm. Bernhard din Lindau în contra tuturor greutăților la stomach.

Liqueur din plante de Alpi, O buteliă 2 fl. 60 cr., o jumătate buteliă 1 fl. 40 cr.

Alifă americană, cel mai bun mijloc în contra tuturor suferințelor reumatice: durerilor la șirea spinării, junghiuri, ischiasu, migrenă, dureri nervose de dinți, dureri de cap, junghiuri la urechi etc., 1 fl. 20 cr.

Esență pentru ochi, de Dr. Romershusen pentru întărirea și conservarea vederii, în flacone originale à 2 fl. 50 cr. și 1 fl. 50 cr.

Minunatul balsam englezesc, 1 sticlă 50 cr.

Prafuri în contra tusei (Fiakerpulver) în contra catarului, răgușelei etc. 1 cutiă 34 cr. cu trimiterea francată 60 cr.

Franzbrantwein cu séu fără sare 1 sticlă 70 cr.

Balsam contra degerăturii de I. Pserhofer, de mulți ani recunoscut ca cel mai sigur remediu în contra suferințelor de degerătură de tot felul, precum și spre vindecarea ranelor foarte învechite. 1 borcan 45 cr., cu trimiterea francată 65 cr.

Helso séu Gesundheitssalz, un remediu escelent în contra catarului, la stomach, precum în genere în contra tuturor suferințelor ce provin dela mistuirea neregulată, un pachet 1 fl.

Balsam în contra gușilor, mijloc probat în contra umflăturii la gât 1 flacon 40 cr., cu trimiterea francată 65 cr.

Esență de viață (Picături de Praga) în contra stomacului stricat, mistuirii rele, greutăți de tot felul, un medicament de casă escelent. 1 flacon 22 cr. 12 flacone 2 fl.

Praf în contra asudării picioarelor. Acest praf delatătură asudatului picioarelor și mirosul neplăcut conservă încălțăminte și este probat ca nestricăcios.

Sucul Spitzwegerich un medicament de casă foarte cunoscut și escelent în contra catarului, răgușelei, tusei spagmodice etc. 1 sticlă 50 cr., 2 sticlă dimpreună cu trimiterea franco 1 fl. 50 cr.

Pomada-Tannochinin de I. Pserhofer, de un lung șir de ani recunoscut de medic ca cel mai bun mijloc pentru crescutul părului. Un borcan elegant adustat 2 fl.

Plastru-universalu, de prof. Steudel, la rane din lovitură și împunsu, la tot felul de bube rele și la umflături învechite, ce se sparg periodic la picioare, la deget, la rânile și aprinderile de țife și la multe alte suferințe de acest soi s'a probat de multe ori. Un borcan 50 cr., cu trimiterea francată 75 cr.

Sare universală purgativă de W. Bullrich. Un medicament de casă escelent în contra tuturor urmărilor digestiunii stricate precum: durere de cap, amețelă, cărcei la stomach, acrelă în gât, suferințe haemoroidale, constipațiune etc. Un pachet 1 fl.

Afară de preparatele aci amintite se mai află toate specialitățile farmacaceutice indigene și străine, anunțate prin toate ziarele austro-ungare și la casă, când unele din aceste specii nu s'ar afla în deposit se vor procura la cerere prompt și ieftin.

Trimiterile prin poște se efectuează iute, decât se trimite prețul înainte; comanda mai mari și cu rambursă a pretului.

I. PSERHOFER, farmacia „zum goldenen Reichsapfel“ WIEN, I., Singerstrasse No. 15.

Franco se efectuează cele comodate numai decât se trimite mai nainte și resp. porto postal, în casul acesta speșele postale sunt mult mai eține, decât la trimiteri cu rambursă.

Ca veritabile sunt a se privi numai acele pilule, a căror instrucțiune este provădită cu iscălitura I. Pserhofer, și cari portă pe capacul fiacerei cutii totă aceeași iscălitură în colere roșă. 786,12—5.

Arândare prin licitațiune.

Neputându fi primită nici una dintre ofertele întrate, comitetul parochial al bisericii Sf. Nicolae din Brașov, Scheiu, aduce la cunoștința celor interesați, că *Duminecă în 19 Ianuarie 1892 st. v. la 10 ore a. m.* va ține **licitațiune verbală** în casa parochială din Prund, pentru arândarea pe trei ani a muntelui „SÂNTILIE“ din județul Prahova. — România.

Condițiunile de arândare se pot afla dela domnul episcop Sterie Stinghe.

Brașov, 4 Ianuarie v. 1892.

Comitetul parochial.

753,3—2.

— Avisu. —

Subsemnatul aduc la cunoștința on. publică, că am înființat în piața d'aci **Strada Hirscher Nr. 3** (casa lui Corodi)

O PRĂVALIE

cu **salamu, untură și cărnuri afumate.**

Comande prin poste pentru **salamu, șuncă și slănină de masă** efectuez sub **garanță.**

Asemenea se află la mine **pâine de grâu à 20 și 30 cr.** zilnic **prospetă** de vânzare.

Mai departe recomand ca ceva escelent de bun **șuncă coptă în aluat de pâne.**

Nisuința mea principală va fi de a servi totdeauna cu marfă de cea mai bună și gustosă calitate și mă rog pentru binevoitorea cercetare la casă de trebuință.

Cu totă stima,

Fritz Geisberger.

746,3—2.